

INSTITUTIONEN FÖR HISTORISKA STUDIER

KA1628 Det svenska kulturlandskapets historia, 15 högskolepoäng

History of Sweden's Cultural Landscape, 15 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för historiska studier 2023-01-16 och senast reviderad 2023-03-01. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2023-08-28, höstterminen 2023.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för historiska studier

Inplacering

Fristående kurs.

Huvudområde

Historia

Kulturarv

Fördjupning

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

G1F, Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Förkunskapskrav

30 hp i något ämne.

Lärandemål

Efter godkänd kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för det svenska kulturlandskapets och markanvändningens historia från jordbrukets införande till idag
- behärska centrala begrepp inom historiskt markutnyttjande och natur- och

kulturmiljövård.

- redogöra för de olika generationerna svenska kartor samt deras användning som källa till kunskap om landskapets historia
- redogöra för centrala begrepp, definitioner och metoder inom kartografi och geografiska informationssystem

Färdigheter och förmåga

- i fält identifiera synliga historiska spår och avlagringar från olika perioders hävd och markanvändning
- tolka och analysera historiska kartor utifrån kunskaper om kulturlandskapets historia och med hjälp av adekvat terminologi
- behärska grundläggande verktyg för digital kartbearbetning i GIS
- analysera kopplingar mellan historisk markutnyttjande och natur- och kulturvärden
- använda kulturlandskapet som pedagogisk resurs

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- reflektera över det historiska landskapets betydelse och utvecklingsmöjligheter inom natur- och kulturmiljövård, samhällsplanering, utbildning och det rörliga friluftslivet.
- reflektera över samspelet mellan människa och miljö över en lång historisk tidsrymd.

Kursen är hållbarhetsrelaterad, vilket innebär att minst ett av kursens lärandemål tydligt visar att kursens innehåll uppfyller minst ett av Göteborgs universitets fastställda kriterier för hållbarhetsmärkning.

Innehåll

Kursen behandlar det svenska kulturlandskapets historia från människans ankomst fram till idag, med fokus på utvecklingen från medeltiden och framåt ur en västsvensk horisont. Kursen utvecklar förmågan på att avläsa spår av tidigare epokers markutnyttjande, både i fält och utifrån historiskt kartmaterial. En utgångspunkt är den skatt av lantmäteriakter från 1600-talet och framåt som nu finns tillgängligt digitalt på nätet. Kursen utvecklar vidare förmågan att analysera de historiska kartorna med hjälp av GIS innefattande georektifiering och användning av digitala kartor i fält. Ytterligare en viktig aspekt är hur kunskaper om det historiska landskapets kan användas som resurs inom till natur- och kulturmiljövården samt inom kulturarvssektorn och skolan. Många av de naturmiljöer som samhället ansett som särskilt värdefulla att bevara har skapats i ett samspel mellan människa och miljö under lång tid. Här finns ofta en tydlig, inte sällan konkret, koppling mellan bevarade kulturhistoriska spår och biologisk mångfald. Kursen syftar bl a till att öka medvetenheten om dessa samband och hur de

kan användas för att skapa mervärden i samarbetet mellan exempelvis kultur- och naturmiljövården.

Delkurser

1. **Kulturlandskapets historia: introduktion** (*History of Cultural landscapes, introduction*), 5 hp
Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)
Delkursen ger en överblick över det svenska kulturlandskapets utveckling över tid med utgångspunkt i forskning, fält- och kartanalyser. Den introducerar det svenska lantmäterimaterialet, samt belyser kulturlandskapet som resurs inom natur- och kulturmiljövård, kulturarvssektor och skola.
2. **Landskapshistoria och GIS** (*Cultural Landscape and GIS*), 5 hp
Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)
Delkursen ger praktiska färdigheter att arbeta med GIS (Geografiska informationssystem) innefattande georektifiering och digital bearbetning av historiska kartor samt användning av digitala kartor i fält. Kursen fördjupar vidare kunskaperna att använda historiska kartor för att analysera landskapets historia.
3. **Historien i landskapet: fältpraktik och tillämpningar** (*The History within the Landscape: Practices and Applications*), 5 hp
Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)
Fokus i delkursen ligger på tillämpning av under kursen uppbyggda kunskaper och metoder inom historisk landskapsanalys, både i fält och i förhållande till natur- och kulturmiljövården, samt inom exempelvis samhällsplanering och utbildningssektorn.

Former för undervisning

Kursen består av av föreläsningar, seminarier, gruppövningar och exkursioner. Större delen genomförs på distans. Vid vissa föreläsningar, exkursioner och övningstillfällen genomförs i fysisk form med obligatorisk närvaro.

Undervisningsspråk: svenska

Enstaka föreläsningar på danska, norska eller engelska kan förekomma.

Former för bedömning

Kursen examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter och praktiska övningar i GIS-, samt fält- och kartanalys. Deltagande vid seminarier, exkursioner samt vissa gruppövningar och föreläsningar är obligatoriskt för godkänt betyg på kursen. Den som

inte kan delta vid dessa tillfällen erbjuds att göra en skriftlig kompletteringsuppgift.

Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinerator inför nästa examinationstillfälle, bör sådan begäran inlämnas skriftligt till institutionen och ska bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap 22§).

Om student fått rekommendation från Göteborgs universitet om särskilt pedagogiskt stöd kan examinerator, i det fall det är förenligt med kursens mål och förutsatt att inte orimliga resurser krävs, besluta att ge studenten en anpassad examination eller alternativ examinationsform.

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar ska student garanteras minst tre examinationstillfällen (inklusive ordinarie examinationstillfälle) under en tid av minst ett år, dock som längst två år efter det att kursen upphört/förändrats. Vad avser praktik och verksamhetsförlagd utbildning gäller motsvarande, men med begränsning till endast ett ytterligare examinationstillfälle.

Betyg

På kursen ges något av betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U).

Kursvärdering

Resultatet och eventuella förändringar i kursens upplägg ska förmedlas både till de studenter som genomförde värderingen och till de studenter som ska påbörja kursen.

Övrigt

Kursen är primärt utformad som vidareutbildning för personer med yrkeserfarenhet eller utbildning inom natur- och kulturmiljövård, samhällsplanering, skolväsende eller kulturarvssektor men kan, i mån av tillgängliga studieplatser, även läsas av en intresserad allmänhet.